

Cumhuriyet İslam'ın malıdır

Cumhuriyetten önce Dindar Cumhuriyetçiydim

Orada benden sordular ki: “Cumhuriyet hakkında fikrin nedir?”

Ben de dedim: “Eskişehir mahkeme reisinden başka daha sizler dünyaya gelmeden ben dindar bir cumhuriyetçi olduğumu elinizdeki tarihçe-i hayatım ispat eder. Hülâsası şudur ki: O zaman şimdiki gibi, hâli bir türbe kubbesinde inzivada idim. Bana çorba geliyordu. Ben de tanelerini karıncalara verirdim, ekmeğimi onun suyuyla yerdim. İşitenler benden soruyordular. Ben de derdim: Bu karınca ve arı milletleri cumhuriyetçidirler. O cumhuriyetperverliklerine hürmeten, tanelerini karıncalara verirdim.”

Cumhuriyet İslam'ın malıdır

Sonra dediler: “Sen Selef-i Salihîne muhalefet ediyorsun.”

Cevaben diyordum: “Hulefâ-i Râşidîn, herbiri hem halife, hem reis-i cumhur idi. Sıddîk-ı Ekber (r.a.), Aşere-i Mübeşşere ve Sahabe-i Kirama elbette reis-i cumhur hükümünde idi. Fakat mânâsız isim ve resim değil, belki hakikat-i adaleti ve hürriyet-i şer'iyeyi taşıyan mânâ-yı dindar cumhuriyetin reisleri idiler.”

Laiklik dinsizlik değildir

İşte, ey müddeiumumî ve mahkeme âzâları.

Elli seneden beri bende bulunan bir fikrin aksiyle beni ittiham ediyorsunuz. Eğer lâik cumhuriyet soruyorsanız, ben biliyorum ki, lâik mânâsı, bîtaraf kalmak, yani hürriyet-i vicdan düsturuyla, dinsizlere ve sefahetçilere ilişmediği gibi, dindarlara ve takvâcılara da ilişmez bir hükûmet telâkki ederim. On senedir (şimdi yirmi sene oluyor) ki hayat-ı siyasiye ve içtimaiyeden çekilmişim. Hükümet-i cumhuriye ne hal kesb ettiğini bilmiyorum. El'iyâzü billâh, eğer dinsizlik hesabına imanına ve âhiretine çalışanları mes'ul edecek kanunları yapan ve kabul eden bir dehşetli şekle girmişse, bunu size bilâperva ilân ve ihtar ederim ki, bin canım olsa, imana ve âhiretime feda etmeye hazırım.